

Svar på medborgarinitiativ till Österbottens välfärdsområde av Eva-Maria Strömsholm; Inför datum och tid i kallelsebrevet för screening av livmoderhalscancer

Välfärdsområdesstyrelse 17.02.2025 § 37

ÖVPH/782/00.02.01/2025

Beredare

Svartsjö Sofia

Tilläggsuppgifter: telefonnummer: 050 518 1091, fornamn.efternamn@ovph.fi

Eva-Maria Strömsholm begär i medborgarinitiativet undertecknat 2.10 2024 att Österbottens välfärdsområde dels ska återinföra modell med färdigt datum för undersökning i kallelsebrevet till sållning för livmoderhalscancer, dels att vi följer ”Kohdunkaulasyöväen seulonnan laatukäsikirja:s” direktiv.

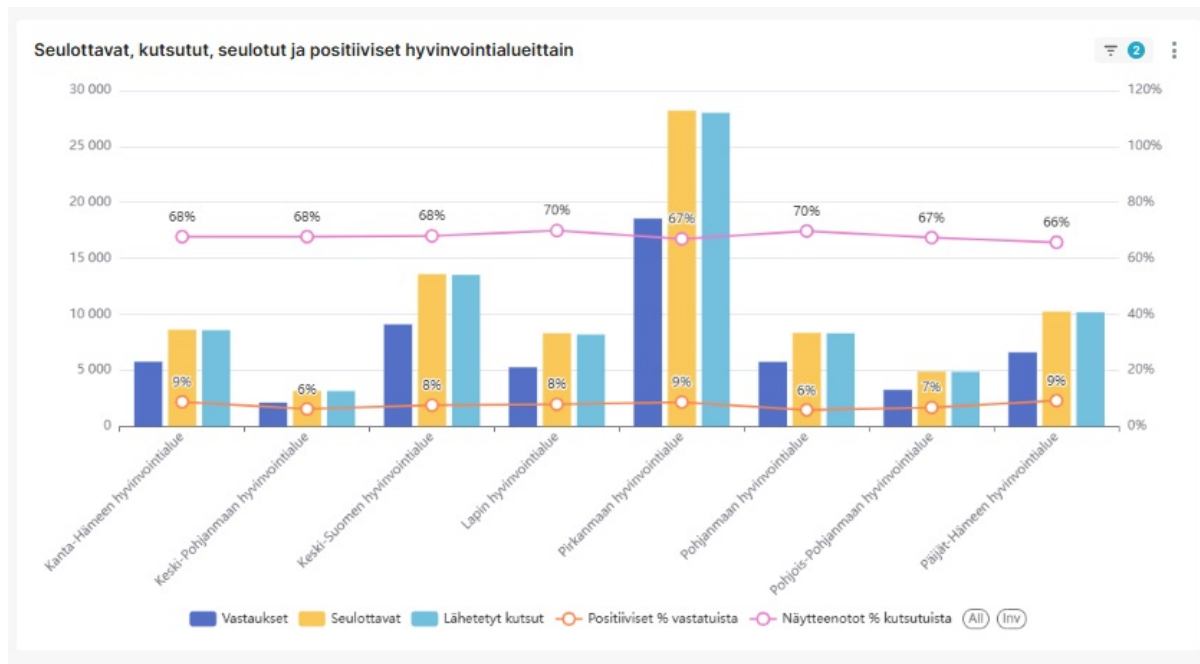
Utredning i ärendet har begärts av ansvariga för preventivrådgivningen och diskussioner har även hållits med Fimlab, som ansvarar för utskickande av kallelser och vars tidsbokningssystem vi använder.

Tidigare har sållningsundersökningarna utförts av annan aktör, Coronaria. Sedan metoden för sållning ändrade till HPV-baserad metodik så har Fimlab stått för tjänsteproduktionen. Dock genomförs provtagningen av välfärdsområdets egna anställda på mödra-och preventivrådgivningarna.

Aktuell statistik visar att totalt 71% av personer som får kallelse till sållning också kommer till provtagning. Detta varierar en aning inom välfärdsområdet, men är i nationell jämförelse bra deltagandeprocent. I Finlands Cancerregister finns statistik från åren 2019-2023, där man ser deltagarprocenten i Österbotten ligga mellan 69-76%. Områdesvisa variationer ses och vi arbetar kontinuerligt på att ytterligare förbättra deltagandet i denna viktiga sållningsundersökning. I tabellen nedan ses aktuell statistik för Österbottens välfärdsområde och där ska noteras att sållningsundersökningarna för 2024 kan utföras ända till slutet av februari 2025.

Jämför man nationellt så ser grafen ut som i nedanstående tabell. Österbottens välfärdsområde ligger på bra nivå men vi vill ändå förbättra situationen.

För att öka antalet tagna sällningsprov så gör vi i samarbete med Fimlab en pilotering av möjlighet till hemtestning för personer som uteblir från sällningsundersökningen. Ifall man inte deltar i sällningen under perioden kallelsen är giltig så får man ett provtagningskit hemskickat. Då sällningsmetoden ändrat till HPV-sällning så möjliggörs även provtagning av personen själv. Målet är att ytterligare öka andelen som testas.

Alltmer öppnas möjligheter för personer/patienter att själva boka tider till vården och utföra olika uppgifter digitalt. Programvaror förbättras och att boka en tid på nätet är idag inte svårt. Sannolikheten att personen kommer på bokad tid är högre om hon bokar tiden själv. Det vi har sett under många år är att färdigt bokade tider gett stor mängd uteblivna besök, av olika orsaker. Detta orsakar tidsslöseri för personalen.

Målsättningen är att genom ökad möjlighet att själv bestämma vilken tid som passar få minskat antal uteblivna besök.

Vi följer kontinuerligt deltagandet i sällningsundersökningarna och planerar också marknadsföring av sällningsundersökningarna för att påminna om vikten av att boka sin tid.

I diskussionerna med Fimlab har konstaterats att det är möjligt att i kallelsen direkt ge tid för undersökning men det är välfärdsområdets personal som i så fall skulle behöva utföra detta merarbete och detta skulle minska våra möjligheter till annat utvecklingsarbete.

I nuläget ser vi att bästa lösningen är att avvakta statistik för hela 2024, påbörja hemtestningspiloten för uteblivna sällningspatienter och utvärdera detta innan vi tar ställning till fortsättningen. Vi ser inte i nuläget några markant försämrade deltagarsiffror jämfört med tidigare, vilket kan indikera att det inte har haft negativ effekt på deltagarfrekvensen att ha tidsbokning på nätet.

Följsamhet till gängse vård är en självklarhet. Dock bör vi analysera våra egna resultat från vårt eget välfärdsområde innan vi gör ändringar som också kan ha negativa effekter.

Sektordirektör för personer i arbetsför ålder Penttinen Erkki

föreslår, att man fortsätter med nuvarande kallelsemodell under 2025 men med tillägget pilotering av hemtestning för de som uteblir från sällningen. Därtill satsning på informations till befolkningen och även riktade åtgärder till områden där sällningsdeltagandet är lägst. Följande år tas ny ställning till kallelsemodell utifrån deltagande.

Beslut:

Områdesstyrelsen gav svar på initiativet i enlighet med förslaget.

Styrelseledamot Joacim Sandbacka föreslog under diskussionen en återremittering av ärendet för att utreda närmare följande frågor:

Återinförande av förbokade tider: Förvaltningen får i uppdrag att ta fram en plan för att återgå till att erbjuda en bokad tid och plats i samband med kallelse till screening.

Digitalisering och automatisering: En utredning ska genomföras kring hur hela processen för om- och avbokningar kan digitaliseras och automatiseras för att minska den administrativa belastningen på personalen.

Ökad tillgänglighet: Förvaltningen ska analysera och föreslå lösningar för att förbättra flexibiliteten och tillgängligheten i screeningverksamheten, inklusive möjligheten att erbjuda tider på kvällar samt samarbeten med angränsande välfärdsområden.

Höjda deltagandenivåer: En konkret handlingsplan ska tas fram med målsättningen att minst 90 % av målgruppen deltar i HPV-, mammografi- och PSA-screening/testning.

Kostnadseffektivitet och långsiktig nytta: Förvaltningen ska redovisa vilka ekonomiska och medicinska vinster en förbättrad screeningverksamhet kan ge, med särskilt fokus på tidig upptäckt av cancer.

Förslaget till återremittering vann inte understöd varvid Sandbackas förslag förföll.

Områdesstyrelsen gav därmed svar på initiativet i enlighet med förslaget.

Områdesstyrelsen beslöt dock att man följer upp siffrorna och statistiken vid kommande lägesbilder.

Distribution